

Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve 2010.–2013. aasta kohtulahendite täitmine

Käesolevas ülevaates on tabeli kujul esitatud andmed Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kohtulahendite täitmise kohta. Ülevaade hõlmab aastatel 2010–2013 tehtud Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kohtulahendeid, milles tunnistati põhiseadusvastaseks mõni norm või õigusliku regulatsiooni puudumine. Vaatluse alt jäid välja kohtulahendid, milles hinnati täitevvõimu või kohaliku omavalitsuse määruste põhiseaduspärasust.

Aastatel 2010–2013 on Riigikohus tuvastanud seaduse sätte või õiguslõnga põhiseadusvastasuse 72 kohtuasjas. Nendest 50 on põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegiumi (RKPJK) ja 22 Riigikohtu üldkogu (RKÜK) lahendid. Esile tuleb tõsta riigilõivumäära põhiseaduspärasust käsitlevate otsuste suurt osakaalu – Riigikohus tuvastas riigilõivumäära põhiseadusvastasuse kokku 40 lahendis. Kui ühe lahendiga on põhiseadusvastaseks tunnistatud mitme seaduse normid või normi erinevad redaktsioonid, siis on sama lahend toodud tabelite eri ridadel.¹

Vaadeldud kohtuasjadest kaks on algatanud õiguskantsler ja ühe Tallinna Linnavolikogu (abstraktne normikontroll). Valdav enamus lahendeid on tehtud konkreetse normikontrolli raames. Madalama astme kohtud on menetluse algatanud 52 juhul. Riigikohtu kolleegiumi taotlusel on üldkogu asjassepuutuva normi põhiseaduslikkuse küsimuse lahendanud 16 asjas ja enda algatusel ühes asjas.

Andmed Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kohtulahendite täitmise kohta on kogutud peamiselt Riigi Teataja ja Riigikogu kodulehel oleva eelnõude otsingu kaudu. Eelnõu puudumisel on täitmise seisu kontrollitud ka Vabariigi Valitsuse eelnõude infosüsteemi (EIS) kaudu.

Lahendid on täitmise vajadusest ja seadusandja tegevusest/tegevusetusest lähtudes jagatud järgmistesse kategooriatesse:

- I Riigikohtu lahendi täitmiseks ei ole vaja seadusandja sekkumist;
- II seadust on muudetud tulenevalt Riigikohtu lahendist;
- III Riigikohtu lahend on osaliselt täidetud;
- IV seaduse eelnõu on Riigikogu menetluses;
- V Riigikogu menetluses ei ole vastavat eelnõu;
- VI põhiseadusvastaseks on tunnistatud kehtivuse kaotanud norm.

I Riigikohtu lahendi täitmiseks ei ole vaja seadusandja sekkumist

Selles kategoorias on lahendid, kus põhiseadusvastase normi või selle tekstiosa kehtetuks tunnistamise tagajärjena ei ole vaja seadust muuta. Kehtetuks tunnistatud säte või lauseosa eemaldatakse seaduse tekstist ja lisatakse viide Riigikohtu lahendile. Seadusandja tegevusetust võib lugeda lahendiga kooskõlas olevaks siis, kui seaduse teksti lahendi kohta märke tegemise ja kehtetu tekstiosa väljajätmisega on saavutatud piisavalt õigusselge olukord seaduse rakendamiseks.

¹ Selliseid lahendeid on kokku kolm: Riigikohtu üldkogu 12.04.2011 otsus kohtuasjas nr 3-2-1-62-10 (tabelis 1 nr 25 ja tabelis 2 nr 1), Riigikohtu üldkogu 28.02.2013 otsus kohtuasjas nr 3-4-1-13-12 (tabelis 2 nr-d 5 ja 29) ja Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegiumi 03.10.2013 otsus kohtuasjas nr 3-4-1-24-13 (tabelis 2 nr-d 11 ja 38).

II Seadust on muudetud tulenevalt Riigikohtu lahendist

Sellesse kategooriasse on koondatud lahendid, mille täitmiseks on Riigikogu teinud seaduses vajalikud muudatused. Enamasti on sellisel juhul eelnõu seletuskirjas Riigikohtu lahendile viidatud ja muudatusi vastavalt põhjendatud.

III Riigikohtu lahend on osaliselt täidetud

Selles kategoorias on üks lahend, mille täidetuks lugemisel on erinevad osapooled eri meelt. Kuivõrd seni tehtud muudatused ei taga Riigikohtu üldkogu otsusega taotletud õigusselgust, siis ei saa lahendit täidetuks lugeda.

IV Seaduse eelnõu on Riigikogu menetluses

Selles kategoorias on lahendid, mille täitmiseks ettevalmistatud muudatusi sisaldav eelnõu on Riigikogu menetluses.

V Riigikogu menetluses ei ole vastavat eelnõu

Eelkõige kuuluvad siia lahendid, mis eeldavad seadusandja tegutsemist, kuid mille täitmiseks ei ole seadusandja veel vastavat eelnõu menetlema asunud.

VI Põhiseadusvastaseks on tunnistatud kehtivuse kaotanud normid

Siia kuuluvad juhtumid, kus Riigikohus on tuvastanud õigusnormi põhiseadusvastasuse ajal, kui see norm enam ei kehtinud. Valdavas osas kuuluvad siia ka nn riigilõivuasjades tehtud otsused, mis on nende suure arvu tõttu ja spetsiifilisest iseloomust tulenevalt selguse huvides välja toodud eraldi tabelis (Tabel 2).

Tabelis seadusandja tegevuse kohta kajastatu ei kujuta endast seisukohavõttu selles märgitud õigustloova akti põhiseaduspärasuse kohta.

Tabel on lõpetatud 3. juuni 2014. a seisuga.

Tabel 1. PSJV 2010 – 2013 lahendite täitmine

Jrk nr	Kuupäev	Kohtuasja nr ja märksõnad	Lahendi resolutsioon	Seadusandja tegevus
I	RIIGIKOHTU LAHENDI TÄITMISEKS EI OLE VAJA SEADUSANDJA SEKKUMIST			
1	31.05.2011	3-3-1-85-10 (LKS, looduskaitse alla võtmine VV määrusega)	Tunnistada looduskaitseaduse § 10 lõike 1 tekstiosa "määrusega" põhiseadusega vastuolus olevaks ja kehtetuks.	Otsuse täitmiseks piisas kehtetu tekstiosa seaduse tekstist väljajätmisest. 1.05.2013 jõustus LKS muutmise seadus, millega jäeti ka teistest analoogsetest sätetest välja sõna „määrus“. LKS muutmise seaduse eelnõu koostamise põhieesmärgiks oli täpsustada ja täiendada looduskaitse alla võtmist reguleerivaid sätteid tulenevalt Riigikohtu 31. mai 2011. a otsusest kohtuasjas nr 3-3-1-85-10. Muudatustega täpsustati loodusobjekti kaitse alla võtmise menetluse nõudeid ning täiendati seadust loodusobjekti kaitse alla võtmise otsuse menetlusosalisele kättetoimetamise ja otsuse põhjendamise regulatsiooniga.

2	7.06.2011	3-4-1-12-10 (ravikindlustuse seadus, haigushüvitise saamise piirangud)	Tunnistada ravikindlustuse seaduse § 57 lõike 6 tekstiosa „ja vähemalt 65-aastaselt kindlustatud isikul“ põhiseadusega vastuolus olevaks ja kehtetuks.	Otsuse täitmiseks piisas kehtetu tekstiosa seaduse tekstist väljajätmisest.
3	21.06.2011	3-4-1-16-10 (KarS, karistusjärgne kinnipidamine)	Tunnistada karistusseadustiku § 87 ² lg 2 põhiseadusega vastuolus olevaks ja kehtetuks.	Otsuse täitmiseks piisas kehtetu sätte seaduse tekstist väljajätmisest. Riigikogus 20.06.2013 vastu võetud ja 15.07.2013 jõustunud karistusseadustiku muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadusega tunnistati karistusjärgset kinnipidamist reguleerinud KarS §-d 87 ² ja 87 ³ kehtetuks.
4	22.11.2011	3-3-1-33-11 (HKMS, menetlusabi)	Tunnistada põhiseadusega vastuolus olevaks ja kehtetuks halduskohtumenetluse seadustiku § 91 lõike 1 teine lause osas, milles see ei võimalda apellatsioonimenetluses vabastada täielikult või osaliselt riigilõivu tasumisest äriühingut, mis ei vasta selles sättes märgitud kriteeriumitele.	Otsuse täitmise vajadust ei tekkinud. 27.01.2011 oli vastu võetud uus HKMS, mis jõustus 1.01.2012.
II SEADUST ON MUUDETUD TULENEVALT RIIGIKOHTU LAHENDIST				
5	18.06.2010	3-4-1-5-10 (KrMS, käskmenetluse regulatsioon)	Tunnistada käskmenetluse regulatsioon põhiseadusega vastuolus olevaks osas, milles see ei taga tõhusalt kaitseõigust.	01.09.2011 jõustunud kriminaalmenetluse seadustiku muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadusega muudeti (täiendati) KrMS § 252, 253 ja 254. Muutmise seaduse eelnõu oli Riigikogu menetluses alates 20.10.2009. Käskmenetlust puudutavad muudatused lisati eelnõusse selle Riigikogus menetlemise käigus. Muudatuste eesmärk oli viia käskmenetluse sätted kooskõlla Riigikohtu 18.06.2010 otsuses märgituga.
6	10.11.2011	3-3-1-28-11 (HKMS, kaebõigus II kohtuastmes)	Tunnistada HKMS § 30 lõike 2 punkt 2 koostoimes HKMS § 74 ¹ lõikega 1 vastuolus olevaks PS § 24 lõikega 5 ja kehtetuks osas, milles need sätted ei võimalda isikul, kelle vara suhtes andis MKS § 136 ¹ alusel MKS § 130 lõikes 1 nimetatud täitetoimingute tegemiseks esimest korda loa ringkonnakohtus, esitada loa andmise määruse peale määruskaebust Riigikohtule.	Alates 01.01.2012 kehtib uus HKMS. Seadusandja on RK otsust silmas pidades muutnud MKS § 136 ¹ . Maksukorralduse seaduse ja teiste seaduste muutmise seadus (106 SE) võeti vastu 23.11.2011, jõustus 01.01.2012. Selle seadusega kehtestatud MKS § 136 ¹ lg 4 lahendas olukorra osaliselt. Sätet muudeti maksukorralduse seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadusega (507 SE), mis võeti vastu 21.01.2014 ja jõustus 01.02.2014.

7	22.11.2011	3-4-1-18-11 (HKMS, kaebeõigus I kohtuastmes)	Tunnistada HKMS § 30 lõike 2 punkt 2 koostoimes HKMS § 47 ¹ lõikega 1 vastuolus olevaks PS § 24 lõikega 5 ja kehtetuks osas, milles need sätted ei võimalda isikul, kelle vara suhtes andis MKS § 136 ¹ alusel MKS § 130 lõikes 1 nimetatud täitetoimingu tegemiseks loa halduskohus, esitada loa andmise määruse peale määruskaebust ringkonnakohtule.	Alates 01.01.2012 kehtib uus HKMS. Seadusandja on RK otsust silmas pidades muutnud MKS § 136 ¹ . Maksukorralduse seaduse ja teiste seaduste muutmise seadus (106 SE) võeti vastu 23.11.2011, jõustus 01.01.2012. Selle seadusega kehtestatud MKS § 136 ¹ lg 4 lahendas olukorra osaliselt. Sätet muudeti maksukorralduse seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadusega (507 SE), mis võeti vastu 21.01.2014 ja jõustus 01.02.2014.
8	31.01.2012	3-4-1-24-11 (vedelkütuse seadus, tegutsemisaja nõue)	1. Tunnistada vedelkütuse seaduse § 36 lõige 5 põhiseadusega vastuolus olevaks ja kehtetuks osas, milles see kohaldub tarbimisse lubatud kütuse müüjate suhtes, kes olid 1. aprillil 2011 registreeritud majandustegevuse registris kütuse müüjana ning olid kütuseturul tegutsenud vähem kui kolm aastat. 2. Tunnistada vedelkütuse seaduse § 4 ² lõike 5 punkti 1 tekstiosa „ning vähemalt kolmeaastane kogemus kütuse käitlemise valdkonnas“ põhiseadusega vastuolus olevaks ja kehtetuks.	Riigikogu rahanduskomisjon algatas 03.05.2012 VKS muutmise seaduse eelnõu (228SE). Eelnõu koostamise eesmärk oli viia vedelkütuse seadus kooskõlla Riigikohtu 31. jaanuari 2012. a otsusest nr 3-4-1-24-11 tulenevate soovitustega. Seadus võeti vastu 07.06.2012 ja jõustus 07.07.2012.
9	27.03.2012	3-4-1-1-12 (KVS, äriühingute juht- või järelevalveorganitesse kuulumise keeld)	Tunnistada korruptsioonivastase seaduse § 19 lõige 2 punkt 2 põhiseadusega vastuolus olevaks ja kehtetuks.	Uus korruptsioonivastane seadus jõustus 01.04.2013. Ametniku tegevuspiirangud on sätestatud samal päeval jõustunud uues avaliku teenistuse seaduses. Ametnike erikategooriaid puudutavad tegevuspiirangud sisalduvad tegevust ja staatust reguleerivates seadustes (nt VVS, KOKS, ProKS).
10	9.04.2013	3-3-1-82-12 (maksukorralduse seadus, kaebeõigus)	Tunnistada MKS § 136 ¹ lg 4 vastuolus olevaks PS § 24 lg-ga 5 ja kehtetuks osas, milles see säte ei võimalda isikul, kelle vara suhtes andis MKS § 136 ¹ alusel MKS § 130 lg-s 1 nimetatud täitetoimingu tegemiseks esimest korda loa ringkonnakohus, esitada loa andmise määruse peale määruskaebust Riigikohtule.	Maksukorralduse seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus võeti vastu 21.01.2014 ja jõustus 01.02.2014.
11	14.05.2013	3-4-1-7-13 (vanemahüvitise seadus, hüvitise vähendamine)	Tunnistada põhiseaduse vastaseks ja kehtetuks vanemahüvitise seaduse § 3 lõike 7 esimene lause osas, mille alusel vähendatakse isiku saadavat vanemahüvitist sedavõrd, et tema kogusissetulek kujuneb väiksemaks kui talle algselt määratud vanemahüvitis.	VHS muutmise seadus võeti vastu 21.11.2013 ja jõustus 01.01.2014.

III RIIGIKOHTU LAHEND ON TÄIDETUD OSALISELT				
12	16.03.2010	3-4-1-8-09 (KOVide rahastamine, riiklikud kohustused)	Tunnistada põhiseadusega vastuolus olevaks selliste õigustloovate aktide andmata jätmise, mis: 1. sätestaksid, millised seadusega kohaliku omavalitsuse üksustele pandud kohustused on omavalitsuslikud ja millised riiklikud; 2. eristaksid kohaliku omavalitsuse üksustele kohaliku elu küsimuste otsustamiseks ja korraldamiseks ette nähtud raha riiklike kohustuste täitmiseks mõeldud rahast ning näeksid ette kohaliku omavalitsuse üksustele seadusega pandud riiklike kohustuste rahastamise riigieelarvest.	Alates 2011. aasta riigieelarve seaduse eelnõu menetlemisest on püütud eristada kohaliku omavalitsuse üksuste poolt täidetavaid riiklikke ülesandeid, et tagada nende rahastamiseks vajalikud vahendid riigieelarves ning eristada need muudest eraldistest. Riigikohtu otsusele on tuginetud uue riigieelarve seaduse (513 SE) väljatöötamisel. Seadus võeti vastu 19.02.2014 ja jõustus 23.03.2014, riikliku ülesande kulude katmist puudutavad sätted jõustuvad 01.01.2017.
IV SEADUSE EELNÕU ON RIIGIKOGU MENETLUSES				
13	22.03.2011	3-3-1-85-09 (RVastS, kohtueelse kriminaalmenetlusega tekitatud kahju hüvitamine)	Tunnistada riigivastutuse seadus põhiseadusega vastuolus olevaks osas, mis ei näe ette ebamõistlikult pika kohtueelse kriminaalmenetlusega tekitatud mittevaralise kahju hüvitamist.	Riigivastutuse seaduse eelnõu (7 SE) on Riigikogu menetluses alates 7.04.2011. Riigikogu 2011. aasta sügisistungjärgul leppisid põhiseaduskomisjon ja Justiitsministeeriumi kokku, et Justiitsministeerium töötab välja riigivastutuse seaduse eelnõu (7 SE) vajalikud muudatused tulenevalt Riigikohtu poolt põhiseaduslikkuse järelevalves tehtud otsustest. Alates 27.03.2014 on Riigikogu menetluses süüteomenetluses tekitatud kahju hüvitamise seaduse eelnõu (635 SE), mis näeb ette süüteomenetluses tekitatud kahju hüvitamise alused, ulatuse ja korra.
14	2.06.2011	3-4-1-3-11 (AVVKHS, alusetult vabaduse võtmisega tekitatud kahju hüvitamine)	Tunnistada riigi poolt isikule alusetult vabaduse võtmisega tekitatud kahju hüvitamise seaduse § 1 lõige 1 põhiseadusega vastuolus olevaks osas, milles see välistab kahju hüvitamise, kui kriminaalmenetlus on lõpetatud KrMS § 199 lõike 1 punkti 2 alusel kohtuliku arutamise ajal.	Alates 27.03.2014 on Riigikogu menetluses süüteomenetluses tekitatud kahju hüvitamise seaduse eelnõu (635 SE). Kuivõrd eelnõu kohaselt asendab uus seadus AVVKHS-i ning ühtlasi laiendab kahju hüvitamise aluseid, siis tunnistatakse AVVKHS kehtetuks.

15	30.08.2011	3-3-1-15-10 (riigivastutus, kriminaalmenetluses õiguspäraselt tekitatud kahju hüvitamine)	Tunnistada kohtueelses kriminaalmenetluses ametikohalt kõrvaldamisega õiguspäraselt tekitatud varalise kahju õiglases ulatuses hüvitamise regulatsiooni puudumine põhiseadusega vastuolus olevaks.	Riigivastutuse seaduse eelnõu (7 SE) on Riigikogu menetluses alates 7.04.2011. Riigikogu 2011. aasta sügisistungjärgul leppisid põhiseaduskomisjon ja Justiitsministeeriumi kokku, et Justiitsministeerium töötab välja riigivastutuse seaduse eelnõu (7 SE) vajalikud muudatused tulenevalt Riigikohtu poolt põhiseaduslikkuse järelevalves tehtud otsustest. Alates 27.03.2014 on Riigikogu menetluses süüteomenetluses tekitatud kahju hüvitamise seaduse eelnõu (635 SE), mis näeb ette süüteomenetluses tekitatud kahju hüvitamise alused, ulatuse ja korra.
16	31.08.2011	3-3-1-35-10 (riigivastutus, kriminaalmenetluses õigusvastaselt tekitatud kahju hüvitamine)	Tunnistada kohtueelses kriminaalmenetluses ametikohalt kõrvaldamisega õigusvastaselt tekitatud varalise kahju hüvitamise regulatsiooni puudumine põhiseadusega vastuolus olevaks.	Riigivastutuse seaduse eelnõu (7 SE) on Riigikogu menetluses alates 7.04.2011. Riigikogu 2011. aasta sügisistungjärgul leppisid põhiseaduskomisjon ja Justiitsministeeriumi kokku, et Justiitsministeerium töötab välja riigivastutuse seaduse eelnõu (7 SE) vajalikud muudatused tulenevalt Riigikohtu poolt põhiseaduslikkuse järelevalves tehtud otsustest. Alates 27.03.2014 on Riigikogu menetluses süüteomenetluses tekitatud kahju hüvitamise seaduse eelnõu (635 SE), mis näeb ette süüteomenetluses tekitatud kahju hüvitamise alused, ulatuse ja korra.
17	10.04.2012	3-1-2-2-11 (KrMS, teistmisaluse puudumine)	Tunnistada kriminaalmenetluse seadustiku § 366 põhiseadusega vastuolus olevaks osas, milles see ei näe teistmisalusena ette üldmenetluses tehtud kohtuotsuse jõustumist, millega tuvastatakse kuriteosündmuse puudumine, kui teistetavas kriminaalasjas on üldmenetluses tehtud kohtuotsusega mõistetud isikule selles kuriteosündmuses osalemise eest karistuseks vangistus.	Alates 21.01.2014 on Riigikogu menetluses kriminaalmenetluse seadustiku, karistusregistri seaduse, kriminaalmenetluse seadustiku rakendamise seaduse, riigilõivuseaduse, riigisaladuse ja salastatud välisteabe seaduse ning riigi õigusabi seaduse muutmise seaduse eelnõu (578 SE), millega täiendatakse teistmise aluste loetelu. Eelnõu läbis 12.03.2014 esimese lugemise.
18	3.07.2012	3-1-1-18-12 (KrMS, kaebeõigus tingimisi vangistuse täitmisele pööramise korral)	Tunnistada kriminaalmenetluse seadustiku § 385 p 26 põhiseadusvastaseks ja kehtetuks osas, milles see ei võimalda esitada määruskaebust maakohtu täitmiskohtuniku poolt kriminaalmenetluse seadustiku § 427 lg 2 alusel tehtud määruse peale, millega pööratakse tingimisi kohaldamata jäetud vangistus karistusseadustiku § 74 lg 4 alusel täitmisele.	Alates 21.01.2014 on Riigikogu menetluses eelnõu (578 SE), millega tunnistatakse KrMS § 385 p 26 kehtetuks. Eelnõu läbis 12.03.2014 esimese lugemise.

19	13.11.2012	3-1-1-45-12 (KrMS, kaebeõigus karistuse kandmata osa täitmisele pööramise korral)	Tunnistada kriminaalmenetluse seadustiku § 385 p 26 põhiseadusvastaseks ja kehtetuks osas, milles see ei võimalda esitada määruskaebust maakohtu täitmiskohtuniku poolt kriminaalmenetluse seadustiku § 427 lg 2 alusel tehtud määruse peale, millega pööratakse tingimisi enne tähtaega vangistusest vabastatu karistuse kandmata osa karistusseadustiku § 76 lg 5 alusel täitmisele.	Alates 21.01.2014 on Riigikogu menetluses eelnõu (578 SE), millega tunnistatakse KrMS § 385 p 26 kehtetuks. Eelnõu läbis 12.03.2014 esimese lugemise.
20	30.04.2013	3-1-1-5-13 (KrMS, kaebeõigus vangistuse täitmisele pööramise korral)	Tunnistada põhiseadusvastaseks ja kehtetuks kriminaalmenetluse seadustiku § 385 p 26 osas, milles see ei võimalda esitada määruskaebust maakohtu täitmiskohtuniku kriminaalmenetluse seadustiku § 428 lg 2 alusel tehtud määruse peale, millega pööratakse karistusseadustiku § 69 lg 6 järgi täitmisele üldkasuliku tööga asendatud vangistus.	Alates 21.01.2014 on Riigikogu menetluses eelnõu (578 SE), millega tunnistatakse KrMS § 385 p 26 kehtetuks. Eelnõu läbis 12.03.2014 esimese lugemise.
21	10.05.2013	3-4-1-1-13 (KrMS, kaebeõigus vangistuse täitmisele pööramise korral)	Tunnistada, et kriminaalmenetluse seadustiku § 385 p 26 oli Tallinna Ringkonnakohtu 7. jaanuari 2013. a määruse tegemise ajal põhiseadusega vastuolus osas, milles ei võimaldanud esitada määruskaebust maakohtu täitmiskohtuniku kriminaalmenetluse seadustiku § 428 lg 2 alusel tehtud määruse peale, millega pööratakse karistusseadustiku § 69 lg 6 järgi täitmisele üldkasuliku tööga asendatud vangistus.	Alates 21.01.2014 on Riigikogu menetluses eelnõu (578 SE), millega tunnistatakse KrMS § 385 p 26 kehtetuks. Eelnõu läbis 12.03.2014 esimese lugemise.
22	9.12.2013	3-4-1-2-13 (ravimiseadus, apteekide asutamispriirangud)	1. Tunnistada ravimiseaduse § 42 ¹ lõiked 1–3 põhiseaduse vastaseks ja kehtetuks. 2. Lükata käesoleva otsuse jõustumine edasi kuue kuu võrra.	Riigikogu sotsiaalkomisjon algatas 10.03.2014 Riigikohtu otsusest lähtudes ravimiseaduse, riigilõivu-seaduse ja tervishoiuteenuste korraldamise seaduse muutmise seaduse eelnõu (615 SE). Seadus võeti vastu 21.05.2014. Seadus on saadetud Vabariigi Presidendile.

23	10.12.2013	3-4-1-20-13 (riigilõivu sõltuvus avalduse esitamise viisist) ²	Tunnistada riigilõivuseaduse § 57 lõiked 1 ja 15 ning lisa 1 (alates 1. juulist 2012 kehtivas redaktsioonis) põhiseadusega vastuolus olevaks ja kehtetuks osas, mis sätestab tsiviilkohtumenetluses avalduse muul viisil esitamisel kohustuse tasuda riigilõivu suuremas määras kui avalduse elektroonilisel esitamisel veebilehe www.e-toimik.ee kaudu.	Alates 14.01.2014 on Riigikogu menetluses kohtute seaduse ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (570 SE). Menetlemise käigus täiendati eelnõu riigilõivumäärasid puudutavate muudatustega, mille esitas Justiitsministeerium tulenevalt Riigikohtu 10.12.2013 otsusest. Eelnõu kohaselt kaotatakse ära avalduse elektroonilisel esitamisel kehtivad riigilõivude soodumäärad ja alles jäävad RLS lisa 1 toodud täismäärad. Sellise lahenduse küsitavusele (sh vastuolule Riigikohtu otsuses märgituga) juhtis tähelepanu Eesti Kohtunike Ühing Riigikogu põhiseaduskomisjonile 6.03.2014 saadetud arvamuses. Eelnõu läbis teise lugemise 21.05.2014.
V RIIGIKOGU MENETLUSES EI OLE VASTAVAT EELNÕU				
24	14.12.2010	3-4-1-10-10 (relvaseadus, kaalutusõiguse ulatus relvaloa kehtetuks tunnistamisel)	Tunnistada relvaseaduse § 43 lõike 3 punkt 2 koostoimes § 36 lõike 1 punktiga 6 põhiseadusega vastuolus olevaks ja kehtetuks osas, milles see ei võimalda soetamisloa või relvaloa kehtetuks tunnistamisel arvestada kriminaalkorras karistatu isikut ja tema toimepandud tegu.	Riigikogu ei ole muudatusi algatanud. (Siseministeerium saatis relvaseaduse muudatused kooskõlastamisele 16.05.2014.)
25	12.04.2011	3-2-1-62-10 (TsMS, menetlusabi)	1. [...] 2. Tunnistada põhiseadusega vastuolus olevaks ja kehtetuks tsiviilkohtumenetluse seadustiku § 183 lg 1 esimene lause osas, milles see välistab tsiviilkohtumenetluses menetlusabi andmise selles sättes märgitud kriteeriumitele mittevastavale Eesti eraõiguslikule juriidilisele isikule apellatsioonkaebuselt riigilõivu tasumisest täielikult või osaliselt vabastamiseks.	Riigikogu ei ole muudatusi algatanud.

² Pärast nimetatud otsust on Riigikohus kohustuse tasuda riigilõivu avalduse muul viisil esitamisel suuremas määras kui avalduse elektroonilisel esitamisel veebilehe www.e-toimik.ee kaudu põhiseadusvastaseks tunnistanud neljal korral (ettekande aja seisuga). Vt Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegiumi 10.03.2014 otsus kohtuasjas nr 3-4-1-6-14 (RLS § 57 lg 4), 27.03.2014 otsus kohtuasjas nr 3-4-1-2-14 (RLS § 57 lg 14), 19.05.2014 otsus kohtuasjas nr 3-4-1-10-14 (RLS § 57 lg 7) ja 26.05.2014 otsus kohtuasjas nr 3-4-1-12-14 (RLS § 57 lg 5).

26	14.04.2011	3-2-1-60-10 (TsMS, menetlusabi)	Tunnistada tsiviilkohtumenetluse seadustiku § 182 lõike 2 punkt 3 põhiseadusega vastuolus olevaks ja kehtetuks osas, milles see välistab apellatsioonkaebuselt riigilõivu tasumisest täielikult või osaliselt vabastamiseks menetlusabi andmise füüsilisele isikule, kui menetlus on seotud menetlusabi taotleja majandus- või kutsetegevusega ega puuduta tema majandus- või kutsetegevusega mitteseotud õigusi.	Riigikogu ei ole muudatusi algatanud.
27	26.04.2011	3-4-1-2-11 (relvaseadus, kaalutusõiguse ulatus relvaloa andmisel)	Relvaseaduse § 36 lõike 1 punkt 8 tunnistada põhiseaduse § 19 lõikega 1 vastuolus olevaks ja kehtetuks osas, milles see ei võimalda relvaloa andmisel arvestada kahtlustatava või süüdistatava isikuga ja kahtlustuse või süüdistuse sisuks olevate asjaoludega.	Riigikogu ei ole muudatusi algatanud. (Siseministerium saatis relvaseaduse muudatused kooskõlastamisele 16.05.2014.)
28	1.11.2011	3-4-1-19-11 (TsMS, menetlusabi)	Tunnistada tsiviilkohtumenetluse seadustiku § 182 lõike 2 punkt 3 põhiseadusega vastuolus olevaks ja kehtetuks osas, milles see välistab kohtusse pöördumisel riigilõivu tasumisest täielikult või osaliselt vabastamiseks menetlusabi andmise füüsilisele isikule, kui menetlus on seotud menetlusabi taotleja majandus- või kutsetegevusega ega puuduta tema majandus- või kutsetegevusega mitteseotud õigusi.	Riigikogu ei ole muudatusi algatanud.
29	17.04.2012	3-4-1-25-11 (AÕS ja AÕSRS, tasu tehnovõrkude ja -rajatiste talumise eest)	Tunnistada AÕSRS § 15 ⁴ lõiked 2-4 ja AÕS § 158 ² lõike 1 esimese lause osa „asjaõiguseaduse rakendamise seaduse §-s 15 ⁴ kehtestatud suuruses“ põhiseadusega vastuolus olevaks ning alates käesoleva otsuse jõustumisest kehtetuks.	Riigikogu ei ole muudatusi algatanud. (Justiitsministerium on jõudnud järeldusele, et põhiseaduspärase regulatsiooni saavutamiseks tuleb välja töötada ühendusvahendite õigusliku regulatsiooni korrastamise seaduse (edaspidi ÜVÕRK) eelnõu. Justiitsministeriumis valminud ühendusvahendite õigusliku regulatsiooni korrastamise seaduse eelnõu kontseptsiooni p 11 kohaselt koostatakse ÜVÕRK ministeriumide koostöös - iga ministerium töötab välja eelnõu selle osa, mis kuulub tema valitsemisalasse. Seega töötab Justiitsministerium välja AÕS, AÕSRS, KASVS ja TsÜS muudatused, Rahandusministerium MaaMS muudatused, Keskkonnaministerium MaaKatS, MaaRS ja ÜVVKS muudatused ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministerium TeeS, EITS jmt muudatused.)

30	6.07.2012	3-4-1-3-12 (osaühingu osade kustutamine väärtpaberite keskregistrist)	Tunnistada põhiseadusega vastuolus olevaks ja kehtetuks Eesti väärtpaberite keskregistri seaduse § 18 lg 2 osas, milles see ei sisalda õiguslikku alust osaühingu osade Eesti väärtpaberite keskregistrist kustutamiseks osanike otsuse alusel, kui see ei ole seotud äriühingu ümberkujundamisega ja kui osaühingu osad ei ole panditud.	Riigikogu ei ole muudatusi algatanud. (Rahandusministeeriumis on ettevalmistamisel eelnõu, milles nähakse ette Eesti väärtpaberite keskregistri seaduse muudatused.)
31	11.12.2012	3-4-1-20-12 (KrMS, alaealise kaebeõigus)	Tunnistada kriminaalmenetluse seadustiku § 407 põhiseadus- vastaseks ja kehtetuks osas, milles see välistab alaealise õiguse esitada kaebus määruse peale, millega kohus annab loa paigutada alaealine kasvatuse eritingimusi vajavate õpilaste kooli.	Riigikogu ei ole muudatusi algatanud. (Justiitsministeeriumis on ettevalmistamisel KrMS muudatused.)
32	23.05.2013	3-4-1-12-13 (relvaseadus, kaalutusõiguse ulatus relvaloa vahetamisel)	Tunnistada relvaseaduse § 41 lõige 9 koostoimes sama seaduse § 36 lõike 1 punktiga 6 põhiseadusega vastuolus olevaks ja kehtetuks osas, milles see ei võimalda relvaloa või relvakandmisloa vahetamisel arvestada kriminaalkorras karistatu isikut ja tema toimepandud tegu.	Riigikogu ei ole muudatusi algatanud. (Siseministeerium saatis relvaseaduse muudatused kooskõlastamisele 16.05.2014.)
VI PÕHISEADUSVASTASEKS ON TUNNISTATUD KEHTIVUSE KAOTANUD NORM				
33	12.10.2011	3-4-1-15-11 (liiklusseadus ja VV määrus, sõiduki teisaldamis- ja hoiukulud)	Tunnistada põhiseadusega vastuolus olnuks kuni 30. juunini 2011 kehtinud liiklusseaduse § 20 ² lõike 7 esimene lause. 2. Tunnistada põhiseadusega vastuolus olnuks kuni 30. juunini 2011 kehtinud Vabariigi Valitsuse 27. augusti 2002. aasta määrus nr 279 „Sõiduki lähimasse valvega hoiukohta või politseiasutusse toimetamise ning seal hoidmise ja valvamise kulude hüvitamise kord ja määrad“.	Otsuse tegemise ajal kehtis uus liiklusseadus, mille vastavale sättele RK ka viitas. Uus liiklusseadus jõustus 01.07.2011.
34	3.07.2012	3-3-1-44-11 (välismaalaste seadus, kaalutusõiguse puudumine)	Tunnistada kuni 1. oktoobrini 2010 kehtinud välismaalaste seaduse § 12 ³ lg 5 koostoimes sama seaduse § 12 lg 9 p-ga 4 põhiseadus- vastaseks osas, milles need keelasid ilma kaalutusõigusest anda tähtajalise elamisloa välismaalaste seaduse § 12 ³ lg 1 p-s 3 sätestatud alusel.	1.10.2010 jõustus välismaalaste seaduse uus terviktekst.

Tabel 2. Põhiseadusvastaseks tunnistatud riigilõivumäärad

Jrk nr	Otsuse kuupäev	Kohtuasja nr	Otsuse resolutsioon	Seadusandja tegevus
RLS 01.01.2009 – 31.12.2010				
1	12.04.2011	3-2-1-62-10	1. Tunnistada, et riigilõivuseaduse (RT I 2006, 58, 439; 22.12.2010, 1) § 56 lg-d 1 ja 19 ning lisa 1 viimane lause (1. jaanuarist 2009 kuni 31. detsembrini 2010 kehtinud redaktsioonis) nende koostoimes olid vastuolus põhiseadusega osas, milles need nägid ette kohustuse tasuda tsiviilasjas hinnaga üle 10 000 000 krooni apellatsioonkaebuselt riigilõivu 3% tsiviilasja hinnast, kuid mitte rohkem kui 1 500 000 krooni. 2. [...]	01.01.2011 jõustus uus RLS. Riigilõivumäärasid alandati 01.07.2012 jõustunud riigilõivuseaduse muudatustega.
2	14.04.2011	3-4-1-1-11	Tunnistada, et riigilõivuseaduse § 56 lõiked 1 ja 19 ning lisa 1 viimane lause (1. jaanuarist 2009 kuni 31. detsembrini 2010 kehtinud redaktsioonis) nende koostoimes olid põhiseaduse vastased osas, milles apellatsioonkaebuselt tsiviilasja hinna puhul üle 10 000 000 krooni oli ette nähtud riigilõivu tasumine summas 3% tsiviilasja hinnast, kuid mitte rohkem kui 1 500 000 krooni.	01.01.2011 jõustus uus RLS. Riigilõivumäärasid alandati 01.07.2012 jõustunud riigilõivuseaduse muudatustega.
3	29.11.2011	3-3-1-22-11	1. Tunnistada, et riigilõivuseaduse § 56 lõige 11 koostoimes lisaga 1 (1. jaanuarist 2009 kuni 31. detsembrini 2010 kehtinud redaktsioonis), mis nägid ette, et halduskohtule kahju hüvitamiseks kaebuse esitamisel tuli nõudelt 2 500 000 kuni 3 000 000 krooni tasuda riigilõivu summas 130 000 krooni, olid põhiseadusega vastuolus.	01.01.2011 jõustus uus RLS. Riigilõivumäärasid alandati 01.07.2012 jõustunud riigilõivuseaduse muudatustega.
4	6.03.2012	3-2-1-67-11	1. Tunnistada, et riigilõivuseaduse (RT I 2006, 58, 439; RT I, 22.12.2010, 1) § 56 lõige 1 koostoimes lisaga 1 (1. jaanuarist 2009 kuni 31. detsembrini 2010 kehtinud redaktsioonis) osas, mis nägid ette, et tsiviilasjas hinnaga 5 000 000 kuni 6 000 000 krooni tuli tasuda riigilõivu 220 000 krooni, olid põhiseadusega vastuolus.	01.01.2011 jõustus uus RLS. Riigilõivumäärasid alandati 01.07.2012 jõustunud riigilõivuseaduse muudatustega.
5	28.02.2013	3-4-1-13-12	1. Tunnistada, et 1. jaanuarist 2009 kuni 31. detsembrini 2010 kehtinud riigilõivuseaduse (RT I 2008, 59, 330; RT I, 23.12.2010, 31) § 56 lõige 11 koostoimes RLS lisa 1 viimase lausega, mis nägid ette, et halduskohtule kahju hüvitamise kaebuse esitamisel tuli nõudelt, mis ületab 10 000 000 krooni, tasuda riigilõivu 5% summast, mille väljamõistmist taotletakse, kuid mitte rohkem kui 1 500 000 krooni, olid vastuolus põhiseadusega. 2. [...] Vt tabelis RLS 01.01.2011 - 30.06.2012, nr 29.	01.01.2011 jõustus uus RLS. Riigilõivumäärasid alandati 01.07.2012 jõustunud riigilõivuseaduse muudatustega.

6	18.04.2013	3-4-1-5-13	Tunnistada, et 1. jaanuarist 2009 kuni 31. detsembrini 2010 kehtinud redaktsioonis riigilõivuseaduse (RT I 2006, 58, 439; 22.12.2010, 1) § 56 lõige 1 koostoimes lisaga 1 olid põhiseadusega vastuolus osas, milles tsiviilasjas hinnaga üle 1 500 000 krooni kuni 2 000 000 krooni tuli hagiavalduselt tasuda riigilõivu 100 000 krooni.	01.01.2011 jõustus uus RLS. Riigilõivumäärasid alandati 01.07.2012 jõustunud riigilõivuseaduse muudatustega.
7	11.06.2013	3-4-1-15-13	Tunnistada, et riigilõivuseaduse (RT I 2006, 58, 439; 22.12.2010, 1) § 56 lõige 1 koostoimes lisaga 1 olid 1. jaanuarist 2009 kuni 31. detsembrini 2010 kehtinud redaktsioonis põhiseadusega vastuolus osas, milles tsiviilasjas hinnaga üle 1 000 000 krooni kuni 1 500 000 krooni tuli hagiavalduselt tasuda riigilõivu 85 000 krooni.	01.01.2011 jõustus uus RLS. Riigilõivumäärasid alandati 01.07.2012 jõustunud riigilõivuseaduse muudatustega.
8	12.09.2013	3-4-1-19-13	Tunnistada, et 1. jaanuarist 2009 kuni 31. detsembrini 2010 kehtinud redaktsioonis riigilõivuseaduse (RT I 2006, 58, 439; 22.12.2010, 1) § 56 lõiked 1 ja 19 koostoimes lisaga 1 olid põhiseadusega vastuolus osas, milles tsiviilasjas hinnaga üle 1 000 000 krooni kuni 1 500 000 krooni tuli apellatsioonkaebuselt tasuda riigilõivu 85 000 krooni.	01.01.2011 jõustus uus RLS. Riigilõivumäärasid alandati 01.07.2012 jõustunud riigilõivuseaduse muudatustega.
9	12.09.2013	3-4-1-18-13	Tunnistada, et 1. jaanuarist 2009 kuni 31. detsembrini 2010 kehtinud redaktsioonis riigilõivuseaduse (RT I 2006, 58, 439; 22.12.2010, 1) § 56 lõige 1 koostoimes lisaga 1 oli põhiseadusega vastuolus osas, milles tsiviilasjas hinnaga üle 2 000 000 krooni kuni 2 500 000 krooni tuli hagiavalduselt tasuda riigilõivu 115 000 krooni.	01.01.2011 jõustus uus RLS. Riigilõivumäärasid alandati 01.07.2012 jõustunud riigilõivuseaduse muudatustega.
10	12.09.2013	3-4-1-26-13	Tunnistada, et 1. jaanuarist 2009 kuni 31. detsembrini 2010 kehtinud redaktsioonis riigilõivuseaduse (RT I 2006, 58, 439; 22.12.2010, 1) § 56 lõige 1 koostoimes lisaga 1 olid põhiseadusega vastuolus osas, milles tsiviilasjas hinnaga üle 1 000 000 krooni kuni 1 500 000 krooni tuli hagiavalduselt tasuda riigilõivu 85 000 krooni.	01.01.2011 jõustus uus RLS. Riigilõivumäärasid alandati 01.07.2012 jõustunud riigilõivuseaduse muudatustega.
11	3.10.2013	3-4-1-24-13	1. Tunnistada, et 1. jaanuarist 2009 kuni 31. detsembrini 2010 kehtinud redaktsioonis riigilõivuseaduse (RT I 2008, 59, 330; RT I, 23.12.2010, 31) § 56 lõige 11 ja lisa 1 koostoimes olid põhiseadusega vastuolus osas, mis nägid ette, et halduskohtule kahju hüvitamise kaebuse esitamisel nõudes üle 3 500 000 krooni kuni 4 000 000 krooni tuli tasuda riigilõivu 160 000 krooni. 2. [...] <i>Vt tabelis RLS 01.01.2011 - 30.06.2012, nr 38.</i>	01.01.2011 jõustus uus RLS. Riigilõivumäärasid alandati 01.07.2012 jõustunud riigilõivuseaduse muudatustega.

12	22.10.2013	3-4-1-31-13	Tunnistada, et riigilõivuseaduse (RT I 2006, 58, 439; RT I, 22.12.2010, 1) § 56 lõige 1 ja lisa 1 olid 1. jaanuarist 2009 kuni 31. detsembrini 2010 kehtinud redaktsioonis põhiseadusega vastuolus osas, milles tsiviilasjas hinnaga üle 6 000 000 krooni kuni 7 000 000 krooni tuli hagiavalduselt tasuda riigilõivu 240 000 krooni.	01.01.2011 jõustus uus RLS. Riigilõivumäärasid alandati 01.07.2012 jõustunud riigilõivuseaduse muudatustega.
13	28.10.2013	3-4-1-37-13	Tunnistada, et riigilõivuseaduse (RT I 2006, 58, 439; 22.12.2010, 1) § 56 lõige 1 ja lisa 1 olid 1. jaanuarist 2009 kuni 31. detsembrini 2010 kehtinud redaktsioonis põhiseadusega vastuolus osas, milles tsiviilasjas hinnaga üle 2 500 000 krooni kuni 3 000 000 krooni tuli hagiavalduselt tasuda riigilõivu 130 000 krooni.	01.01.2011 jõustus uus RLS. Riigilõivumäärasid alandati 01.07.2012 jõustunud riigilõivuseaduse muudatustega.
14	29.10.2013	3-4-1-40-13	Tunnistada, et riigilõivuseaduse (RT I 2006, 58, 439; RT I, 22.12.2010, 1) § 56 lõige 1 ja lisa 1 olid 1. jaanuarist 2009 kuni 31. detsembrini 2010 kehtinud redaktsioonis põhiseadusega vastuolus osas, milles tsiviilasjas hinnaga üle 3 500 000 krooni kuni 4 000 000 krooni tuli hagiavalduselt tasuda riigilõivu 160 000 krooni.	01.01.2011 jõustus uus RLS. Riigilõivumäärasid alandati 01.07.2012 jõustunud riigilõivuseaduse muudatustega.
15	4.11.2013	3-4-1-33-13	Tunnistada, et riigilõivuseaduse (RT I 2006, 58, 439; RT I, 22.12.2010, 1) § 56 lõige 1 ja lisa 1 olid 1. jaanuarist 2009 kuni 31. detsembrini 2010 kehtinud redaktsioonis põhiseadusega vastuolus osas, milles tsiviilasjas hinnaga üle 2 000 000 krooni kuni 2 500 000 krooni tuli hagiavalduselt tasuda riigilõivu 115 000 krooni.	01.01.2011 jõustus uus RLS. Riigilõivumäärasid alandati 01.07.2012 jõustunud riigilõivuseaduse muudatustega.
16	4.11.2013	3-4-1-28-13	Tunnistada, et riigilõivuseaduse (RT I 2006, 58, 439; RT I, 22.12.2010, 1) § 56 lõige 1 ja lisa 1 olid 1. jaanuarist 2009 kuni 31. detsembrini 2010 kehtinud redaktsioonis põhiseadusega vastuolus osas, milles tsiviilasjas hinnaga üle 900 000 krooni kuni 1 000 000 krooni tuli hagiavalduselt tasuda riigilõivu 75 000 krooni.	01.01.2011 jõustus uus RLS. Riigilõivumäärasid alandati 01.07.2012 jõustunud riigilõivuseaduse muudatustega.
RLS 01.01.2011 - 30.06.2012				
17	1.11.2011	3-4-1-17-11	Tunnistada, et riigilõivuseaduse (RT I 2010, 21, 107; RT I, 17.03.2011, 1) § 57 lõiked 1 ja 22 ning lisa 1 viimane lause (1. jaanuarist kuni 23. märtsini 2011 kehtinud redaktsioonis) nende koostoimes olid vastuolus põhiseadusega osas, milles need nägid ette kohustuse tasuda tsiviilasjas hinna puhul üle 639 116 euro 48 senti apellatsioonkaebuselt riigilõivu 3 protsenti tsiviilasja hinnast, kuid mitte rohkem kui 131 955 eurot 82 senti.	Otsuse tegemise ajaks oli seadust muudetud ja vaidlusalust määra alandatud.

18	7.05.2012	3-4-1-7-12	Tunnistada põhiseadusega vastuolus olevaks ja kehtetuks riigilõivuseaduse (RT I 2010, 21, 107; RT I, 30.12.2011, 4) § 57 lõiked 1 ja 22 koostoimes lisaga 1 osas, milles tsiviilasjas hinnaga 63 911 eurot 64 senti kuni 95 867 eurot 47 senti tuleb apellatsioonkaebuselt tasuda riigilõivu 5432 eurot 49 senti, ja osas, milles tsiviilasjas hinnaga 191 734 eurot 94 senti kuni 223 690 eurot 76 senti tuleb apellatsioonkaebuselt tasuda riigilõivu 9267 eurot 18 senti.	Riigilõivumäärasid alandati 01.07.2012 jõustunud riigilõivuseaduse muudatustega.
19	20.06.2012	3-4-1-9-12	Tunnistada põhiseadusega vastuolus olevaks ja kehtetuks riigilõivuseaduse (RT I 2010, 21, 107; RT I, 02.03.2012, 5) § 57 lg 1 koostoimes lisaga 1 osas, milles tsiviilasjas hinnaga 447 381 eurot 53 senti kuni 511 293 eurot 18 senti tuleb hagiavalduselt tasuda riigilõivu 16 617 eurot 2 senti.	Riigilõivumäärasid alandati 01.07.2012 jõustunud riigilõivuseaduse muudatustega.
20	20.06.2012	3-4-1-10-12	Tunnistada põhiseadusega vastuolus olevaks ja kehtetuks riigilõivuseaduse (RT I, 23.03.2011, 1; RT I, 02.03.2012, 5) § 57 lg 1 koostoimes lisa 1 viimase lausega osas, milles tsiviilasjas hinna puhul üle 639 116 euro 48 senti tuleb hagiavalduselt tasuda riigilõivu 3% tsiviilasja hinnast, kuid mitte rohkem kui 95 867 eurot 47 senti.	Riigilõivumäärasid alandati 01.07.2012 jõustunud riigilõivuseaduse muudatustega.
21	28.06.2012	3-4-1-12-12	Tunnistada põhiseadusega vastuolus olevaks ja kehtetuks riigilõivuseaduse (RT I, 23.03.2011, 1; RT I, 02.03.2012, 5) § 57 lg-d 1 ja 22 koostoimes lisa 1 viimase lausega osas, milles tsiviilasjas hinnaga üle 639 116 euro 48 senti tuleb apellatsioonkaebuselt tasuda riigilõivu 3% tsiviilasja hinnast, kuid mitte rohkem kui 95 867 eurot 47 senti.	Riigilõivumäärasid alandati 01.07.2012 jõustunud riigilõivuseaduse muudatustega.
22	18.10.2012	3-4-1-15-12	Tunnistada, et riigilõivuseaduse (RT I 2010, 21, 107; RT I, 25.06.2012, 3) § 57 lõige 1 koostoimes lisaga 1 (1. jaanuarist 2011 kuni 30. juunini 2012 kehtinud redaktsioonis) olid põhiseadusega vastuolus osas, milles tsiviilasjas hinnaga 319 558 eurot 24 senti kuni 383 469 eurot 89 senti tuli hagi esitamisel tasuda riigilõivu 14 060 eurot 56 senti, ja osas, milles tsiviilasjas hinnaga 575 204 eurot 83 senti kuni 639 116 eurot 48 senti tuli hagi esitamisel tasuda riigilõivu 19 173 eurot 49 senti.	Riigilõivumäärasid alandati 01.07.2012 jõustunud riigilõivuseaduse muudatustega.

23	30.10.2012	3-4-1-14-12	Tunnistada, et riigilõivuseaduse (RT I 2010, 21, 107; RT I, 25.06.2012, 3) § 57 lõiked 1 ja 22 koostoimes lisaga 1 (1. jaanuarist 2011 kuni 30. juunini 2012 kehtinud redaktsioonis) olid põhiseadusega vastuolus järgmises osas: 1) milles tsiviilasjas hinnaga 51 129 eurot 31 senti kuni 57 520 eurot 48 senti tuli apellatsioonkaebuselt tasuda riigilõivu 4473 eurot 81 senti; 2) milles tsiviilasjas hinnaga 57 520 eurot 48 senti kuni 63 911 eurot 64 senti tuli apellatsioonkaebuselt tasuda riigilõivu 4793 eurot 37 senti; 3) milles tsiviilasjas hinnaga 159 779 eurot 12 senti kuni 191 734 eurot 94 senti tuli apellatsioonkaebuselt tasuda riigilõivu 8308 eurot 51 senti.	Riigilõivumäärasid alandati 01.07.2012 jõustunud riigilõivuseaduse muudatustega.
24	11.12.2012	3-4-1-11-12	1. Tunnistada, et riigilõivuseaduse (RT I 2010, 21, 107; RT I, 25.06.2012, 3) § 57 lõige 14 oli põhiseadusega vastuolus osas, milles halduskohtule 109 703 euro 69 senti suuruse kahju hüvitamiseks kaebuse esitamisel tuli tasuda riigilõivu 5% summast, mille väljamõistmist taotletakse (5485 eurot 18 senti). 2. Tunnistada, et riigilõivuseaduse (RT I 2010, 21, 107; RT I, 25.06.2012, 3) § 57 lõige 14 koostoimes sama seaduse lisaga 1 olid põhiseadusega vastuolus osas, milles halduskohtule kahju hüvitamiseks kaebuse esitamisel tuli nõudelt, mille suuruseks oli üle 511 293 euro 18 senti kuni 575 204 eurot 83 senti, tasuda riigilõivu 5% summast, mille väljamõistmist taotletakse, kuid mitte rohkem kui sama suure hagi hinnaga hagi esitamisel tsiviilkohtumenetluses (17 895 eurot 26 senti).	Riigilõivumäärasid alandati 01.07.2012 jõustunud riigilõivuseaduse muudatustega.
25	11.12.2012	3-4-1-23-12	Tunnistada, et riigilõivuseaduse (RT I 2010, 21, 107; RT I, 25.06.2012, 3) § 57 lõiked 1 ja 22 koostoimes lisaga 1 (1. jaanuarist 2011 kuni 30. juunini 2012 kehtinud redaktsioonis) olid põhiseadusega vastuolus osas, milles tsiviilasjas hinnaga üle 127 823 euro 29 senti kuni 159 779 eurot 12 senti tuli apellatsioonkaebuselt tasuda riigilõivu 7349 eurot 83 senti.	Riigilõivumäärasid alandati 01.07.2012 jõustunud riigilõivuseaduse muudatustega.
26	18.12.2012	3-4-1-24-12	Tunnistada, et riigilõivuseaduse (RT I 2010, 21, 107; RT I, 25.06.2012, 3) § 57 lõige 1 koostoimes lisaga 1 olid põhiseadusega vastuolus osas, milles tsiviilasjas hinnaga üle 255 646 euro 59 senti kuni 287 602 eurot 41 senti tuli hagiavalduselt tasuda riigilõivu 11 184 eurot 53 senti.	Riigilõivumäärasid alandati 01.07.2012 jõustunud riigilõivuseaduse muudatustega.
27	18.12.2012	3-4-1-25-12	Tunnistada, et riigilõivuseaduse (RT I 2010, 21, 107; RT I, 25.06.2012, 3) § 57 lõige 1 koostoimes lisaga 1 olid Harju Maakohtu 8. oktoobri 2012. aasta määruse tegemise ajal põhiseadusega vastuolus osas, milles tsiviilasjas hinnaga üle 319 558 euro 24 senti kuni 383 469 eurot 89 senti tuli hagiavalduselt tasuda riigilõivu 14 060 eurot 56 senti.	Riigilõivumäärasid alandati 01.07.2012 jõustunud riigilõivuseaduse muudatustega.

28	19.02.2013	3-4-1-28-12	Tunnistada, et riigilõivuseaduse (RT I 2010, 21, 107; RT I, 25.06.2012, 3) § 57 lõige 1 koostoimes lisaga 1 olid põhiseadusega vastuolus osas, milles tsiviilasjas hinnaga üle 44 738 euro 15 senti kuni 51 129 eurot 31 senti tuli hagiavalduselt tasuda riigilõivu 4154 eurot 25 senti.	Riigilõivumäärasid alandati 01.07.2012 jõustunud riigilõivuseaduse muudatustega.
29	28.02.2013	3-4-1-13-12	1. [...] <i>Vt tabelis RLS 01.01.2009 - 31.12.2010, nr 5.</i> 2. Tunnistada, et 1. jaanuarist 2011 kuni 30. juunini 2012 kehtinud riigilõivuseaduse (RT I 2010, 21, 107; RT I, 23.03.2011, 1; RT I, 25.06.2012, 3) § 57 lõiked 14 ja 20 koostoimes RLS lisa 1 viimase lausega (24. märtsist 2011 kuni 30. juunini 2012 kehtinud redaktsioonis), mis nägid ette, et halduskohtu otsuse peale kahju hüvitamise nõudes 639 116 eurot 48 senti ületavalt summalt tuleb apellatsioonkaebuse esitamisel tasuda riigilõivu 5% summast, mille väljamõistmist taotletakse, kuid mitte rohkem kui 95 867 eurot 47 senti, olid vastuolus põhiseadusega.	Riigilõivumäärasid alandati 01.07.2012 jõustunud riigilõivuseaduse muudatustega.
30	5.03.2013	3-4-1-29-12	Tunnistada, et 1. jaanuarist 2011 kuni 30. juunini 2012 kehtinud riigilõivuseaduse (RT I 2010, 21, 107; RT I, 25.06.2012, 3) § 57 lõige 1 koostoimes lisaga 1 olid põhiseadusega vastuolus osas, milles tsiviilasjas hinnaga üle 95 867 euro 47 senti kuni 127 823 eurot 29 senti tuli hagiavalduselt tasuda riigilõivu 6391 eurot 16 senti.	Riigilõivumäärasid alandati 01.07.2012 jõustunud riigilõivuseaduse muudatustega.
31	10.04.2013	3-4-1-30-12	Tunnistada, et 1. jaanuarist 2011 kuni 30. juunini 2012 kehtinud riigilõivuseaduse (RT I 2010, 21, 107; RT I, 25.06.2012, 3) § 57 lõige 1 koostoimes lisaga 1 olid põhiseadusega vastuolus osas, milles tsiviilasjas hinnaga üle 51 129 euro 31 senti kuni 57 520 eurot 48 senti tuli hagiavalduselt tasuda riigilõivu 4473 eurot 81 senti.	Riigilõivumäärasid alandati 01.07.2012 jõustunud riigilõivuseaduse muudatustega.
32	10.04.2013	3-4-1-27-12	Tunnistada, et 1. jaanuarist 2011 kuni 30. juunini 2012 kehtinud riigilõivuseaduse (RT I 2010, 21, 107; RT I, 25.06.2012, 3) § 57 lõige 1 koostoimes lisaga 1 olid põhiseadusega vastuolus osas, milles tsiviilasjas hinnaga üle 57 520 euro 48 senti kuni 63 911 eurot 64 senti tuli hagiavalduselt tasuda riigilõivu 4793 eurot 37 senti.	Riigilõivumäärasid alandati 01.07.2012 jõustunud riigilõivuseaduse muudatustega.
33	11.04.2013	3-4-1-31-12	Tunnistada, et 1. jaanuarist 2011 kuni 30. juunini 2012 kehtinud riigilõivuseaduse (RT I 2010, 21, 107; RT I, 25.06.2012, 3) § 57 lõiked 1 ja 22 koostoimes lisaga 1 olid põhiseadusega vastuolus osas, milles tsiviilasjas hinnaga üle 28 760 euro 24 senti kuni 31 955 eurot 82 senti tuli hagiavalduselt ja apellatsioonkaebuselt tasuda riigilõivu 3195 eurot 58 senti.	Riigilõivumäärasid alandati 01.07.2012 jõustunud riigilõivuseaduse muudatustega.

34	2.05.2013	3-4-1-9-13	Tunnistada, et riigilõivuseaduse (RT I 2010, 21, 107; RT I, 25.06.2012, 3) § 57 lõige 1 koostoimes lisaga 1 olid põhiseadusega vastuolus osas, milles tsiviilasjas hinnaga üle 223 690 euro 76 senti kuni 255 646 eurot 59 senti tuli hagiavalduselt tasuda riigilõivu 10 225 eurot 86 senti.	Riigilõivumäärasid alandati 01.07.2012 jõustunud riigilõivuseaduse muudatustega.
35	7.05.2013	3-4-1-11-13	Tunnistada, et 1. jaanuarist 2011 kuni 30. juunini 2012 kehtinud redaktsioonis riigilõivuseaduse (RT I 2010, 21, 107; RT I, 25.06.2012, 3) § 57 lõige 1 koostoimes lisaga 1 olid põhiseadusega vastuolus osas, milles tsiviilasjas hinnaga üle 159 779 euro 12 senti kuni 191 734 eurot 94 senti tuli hagiavalduselt tasuda riigilõivu 8308 eurot 51 senti.	Riigilõivumäärasid alandati 01.07.2012 jõustunud riigilõivuseaduse muudatustega.
36	11.06.2013	3-2-1-27-13	Tunnistada, et 1. jaanuarist 2011 kuni 30. juunini 2012 kehtinud redaktsioonis riigilõivuseaduse (RT I 2010, 21, 107; RT I, 25.06.2012, 3) § 57 lõiked 1 ja 22 koostoimes lisaga 1 osas, milles tsiviilasjas hinnaga 287 602 eurot 42 senti kuni 319 558 eurot 24 senti tuli apellatsioonkaebuselt tasuda riigilõivu 12 782 eurot 32 senti, olid vastuolus põhiseadusega.	Riigilõivumäärasid alandati 01.07.2012 jõustunud riigilõivuseaduse muudatustega.
37	2.10.2013	3-4-1-22-13	Tunnistada, et riigilõivuseaduse (RT I 2010, 21, 107; RT I, 25.06.2012, 3) § 57 lõige 1 ja lisa 1 olid 1. jaanuarist 2011 kuni 30. juunini 2012 kehtinud redaktsioonis põhiseadusega vastuolus osas, milles tsiviilasjas hinnaga 127 823 eurot 30 senti kuni 159 779 eurot 12 senti tuli hagiavalduselt tasuda riigilõivu 7349 eurot 83 senti.	Riigilõivumäärasid alandati 01.07.2012 jõustunud riigilõivuseaduse muudatustega.
38	3.10.2013	3-4-1-24-13	1. [...] <i>Vt tabelis RLS 01.01.2009 - 31.12.2010, nr 11.</i> 2. Tunnistada, et 1. jaanuarist 2011 kuni 30. juunini 2012 kehtinud redaktsioonis riigilõivuseaduse (RT I 2010, 21, 107; RT I, 25.06.2012, 3) § 57 lõiked 14 ja 20 koostoimes lisaga 1 olid põhiseadusega vastuolus osas, milles halduskohtu otsuse peale kahju hüvitamise nõudes üle 223 690 euro 76 senti kuni 255 646 eurot 59 senti tuli apellatsioonkaebuselt tasuda riigilõivu 10 225 eurot 86 senti.	Riigilõivumäärasid alandati 01.07.2012 jõustunud riigilõivuseaduse muudatustega.
39	23.10.2013	3-4-1-34-13	Tunnistada, et riigilõivuseaduse (RT I 2010, 21, 107; RT I, 25.06.2012, 3) § 57 lõige 1 ja lisa 1 olid 1. jaanuarist 2011 kuni 30. juunini 2012 kehtinud redaktsioonis põhiseadusega vastuolus osas, milles tsiviilasjas hinnaga üle 63 911 euro 64 senti kuni 95 867 eurot 47 senti tuli hagiavalduse esitamisel tasuda riigilõivu 5432 eurot 49 senti.	Riigilõivumäärasid alandati 01.07.2012 jõustunud riigilõivuseaduse muudatustega.

40	4.11.2013	3-4-1-41-13	Tunnistada, et riigilõivuseaduse (RT I 2010, 21, 107; RT I, 25.06.2012, 3) § 57 lõige 1 ja lisa 1 olid 1. jaanuarist 2011 kuni 30. juunini 2012 kehtinud redaktsioonis põhiseadusega vastuolus osas, milles tsiviilasjas hinnaga üle 511 293 euro 18 sendi kuni 575 204 eurot 83 senti tuli hagiavalduse esitamisel tasuda riigilõivu 17 895 eurot 26 senti.	Riigilõivumäärasid alandati 01.07.2012 jõustunud riigilõivuseaduse muudatustega.
41	18.11.2013	3-4-1-51-13	Tunnistada, et riigilõivuseaduse (RT I 2010, 21, 107; RT I 25.06.2012, 3) § 57 lõige 1 ja lisa 1 olid 1. jaanuarist 2011 kuni 30. juunini 2012 kehtinud redaktsioonis põhiseadusega vastuolus osas, milles tsiviilasjas hinnaga üle 383 469 euro 89 sendi kuni 447 381 eurot 53 senti tuli hagi esitamisel tasuda riigilõivu 15 338 eurot 79 senti.	Riigilõivumäärasid alandati 01.07.2012 jõustunud riigilõivuseaduse muudatustega.